

บทความวิจัย (ก.ค. – ธ.ค. 2561)

**การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร
สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ**

ปริญญ์ งามสุทธิ นิสิตศึกษานิเทศน์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 44000 E-mail : Domes_2005GE@hotmail.com
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ , มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ 3) ศึกษาความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยดำเนินการออกแบบระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ประเมินความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และทดลองใช้ระบบกับหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา 1 ภาคการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ควรจัดทำคู่มือสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยกำหนดวิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน และจัดทำแบบประเมินที่เกี่ยวข้อง ระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบไปด้วย ระบบหลัก 1 ระบบ และระบบย่อย 22 ระบบ ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบบริหารจัดการ , การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร , มหาวิทยาลัยของรัฐ

Received: February 10, 2018, Accepted March 22, 2018

Development Management System for the Internal Educational Quality Assurance Program for Public Universities

Parin Ngamsutdi, Ed.D. Candidate in Educational Administration and Development, Department of Education management, Mahasarakham University
Asst. Prof.Dr. Pacharawit Chansirisira, Faculty of Education, Mahasarakham University

Abstract

This research aimed to study 1) Study the guideline for develop of quality assurance management system of program for public universities, 2) Develop quality assurance management system of program for public universities, 3) Study the suitability of the quality assurance management system of program for public universities. Design the system are based on interviews with 7 experts who evaluated the suitability of the quality assurance management system of program for public universities. Assess the suitability of the quality assurance management system of program for public universities by 9 experts. The system was tested with the Bachelor of Science Program in Psychology 1 semester. The study of statistics used in data analysis was percentage and mean.

The research showed the development quality assurance management system of program for public universities should provide a guide for the lecturers, to made the process was clear. And made a relevant assessment. The quality assurance management system of program for public universities consist of 1 main system and 22 subsystems. The evaluation of the suitability of the quality assurance management system of program for public universities were at the highest level

Keywords: Management System , Internal Educational Quality Assurance Program , Public Universities

คำขอบคุณ : งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิสุตรคุณูปกัณฑ์ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาต้องดำเนินการให้ผู้มีส่วนได้เสียมีความเชื่อมั่น ผ่านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา และได้รับทราบข้อมูลผลการดำเนินงานผ่านรายงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน (อรสา ภาวิมล, 2552: 3-5) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหาอุปสรรคในด้านความเข้าใจและความร่วมมือของบุคลากรต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องยังไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร การกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของแต่ละหน่วยงานมีปัญหาด้านเอกภาพ และเอกลักษณ์ที่ต้องมีการปรับให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกันมากขึ้น

และการนำผลการประกันคุณภาพภายในไปใช้และการเผยแพร่ผลต่อสาธารณชน ยังจำกัดและไม่เห็นผลที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม อีกทั้งบุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ สถานศึกษาส่วนใหญ่จะประเมินตนเองไม่เป็นระบบ และยังไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการบริหาร พัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาเท่าที่ควร และยังเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงานและให้ความร่วมมือไม่เต็มที่ (สุวิมล ว่องวานิช, 2543: 51-59) ภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่ร่วมกับสถานศึกษาพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2557: 12-14) ทั้งนี้ให้ถือว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นเอง เพื่อเพิ่มโอกาสทางการแข่งขันในด้านคุณภาพ ระบบคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพในทุกส่วนของระบบบริหาร และระบบของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งสองระบบมีหลักการและเป้าหมายอย่างเดียวกัน คือ คุณภาพของผลผลิต การบริหารจัดการสถานศึกษาจึงเป็นการบริหารระบบคุณภาพ (เทือน ทองแก้ว, 2558: 2-8)

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีอิสระในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมุ่งเน้นให้เกิดคุณภาพในการดำเนินการ ทั้งนี้การยึดหลักการบริหารจัดการตามแนวทางวงจรคุณภาพการศึกษา PDCA ยังถือเป็นหลักการสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งตระหนักและให้ความสำคัญ ทั้งนี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งใช้ จะต้องสอดคล้องกับกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในขึ้นใช้เอง จะต้องเสนอขอความเห็นชอบจากสภาสถาบัน และต้องเสนอคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ และหลังจากมีการดำเนินการตามระบบดังกล่าวแล้ว สถาบันอุดมศึกษาจะต้องรายงานผลการดำเนินการตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจะมีการพิจารณาผลการดำเนินงาน เทียบเคียงกับมาตรฐาน ทั้งนี้จะเปิดเผยผลการดำเนินงานของสถาบัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้บุคคลทั่วไปในคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้น โดยสถาบันการศึกษาแต่ละแห่งสามารถพัฒนา และประชาสัมพันธ์ถึงคุณภาพในการจัดการศึกษา อันจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันด้านคุณภาพการศึกษา และส่งผลดีต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้การพัฒนาระบบต้องดำเนินไปควบคู่กับการสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องตระหนัก และให้ความสำคัญจำเป็นต้องให้ความร่วมมือและพัฒนาระบบร่วมกัน ทั้งนี้หากมีระบบแล้วแต่ไม่สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ก็จำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาระบบเพื่อให้ระบบนั้น ๆ สามารถตอบสนองวัตถุประสงค์มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากที่สุด การพัฒนาระบบสามารถสร้างประสิทธิภาพให้กับทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ระบบ การออกแบบและตรวจสอบระบบ รวมไปถึงการทดลองใช้ระบบและประเมินผล (ไมตรี บุญทศ, 2554: 18) เพื่อให้อาจารย์ประจำหลักสูตรสามารถดำเนินการด้านการประกัน

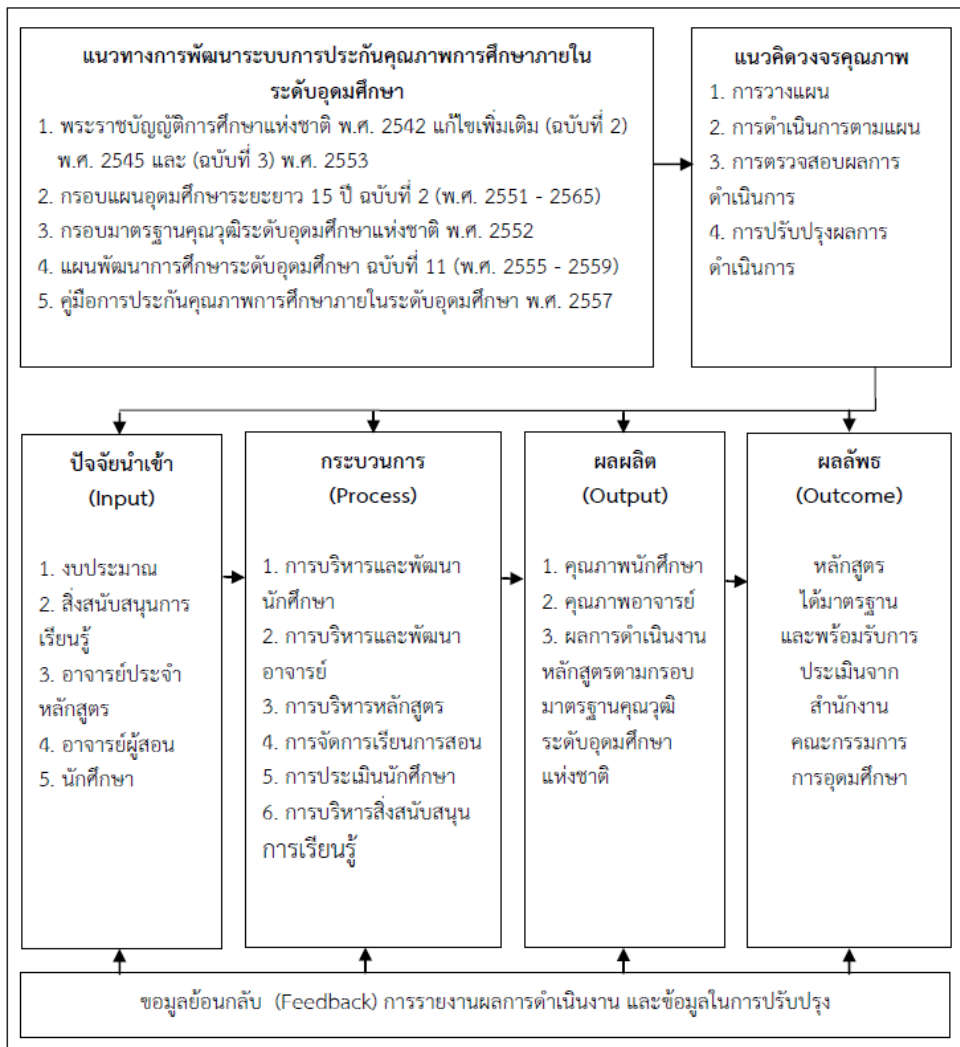
คุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ อันจะเกิดประโยชน์ต่ออาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ซึ่งจะส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพ และพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ
2. เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยอาศัยแนวคิดการบริหารจัดการตามวงจรคุณภาพ ประกอบไปด้วย การวางแผน (PLAN) การดำเนินการตามแผน (DO) การตรวจสอบผลการดำเนินการ (CHECK) และการปรับปรุงผลการดำเนินการ (ACT) ทั้งนี้สามารถแสดงรายละเอียด ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

1) ศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดระบบและการพัฒนาระบบ เพื่อศึกษา องค์ประกอบของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับ มหาวิทยาลัยของรัฐ

2) วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ระบบและการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบบริหารจัดการ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

3) สัมภาษณ์วิธีการพัฒนาระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ หลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง จำนวน 7 คน ประกอบไปด้วย รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และประธานหลักสูตร เพื่อออกแบบระบบ บริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้ เกณฑ์พิจารณาความคิดเห็นเครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาสรุปสาระสำคัญเพื่อออกแบบระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับ หลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

1) ยกร่างระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับ มหาวิทยาลัยของรัฐ โดยนำผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มากำหนดวิธีการพัฒนาระบบ และยกร่างระบบ บริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

2) ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 9 คน ประกอบไปด้วย อนุกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ผู้บริหาร มหาวิทยาลัย และประธานหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์พิจารณาความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

3) นำผลการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

นาระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ไปทดลองใช้กับหลักสูตรระดับปริญญาตรี สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยดำเนินการดังนี้

1) คัดเลือกหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐที่สมัครใจ กำหนดเกณฑ์การคัดเลือก คือ 1) เป็นหลักสูตรที่มีคะแนนประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ปีการศึกษา 2557 น้อยกว่า 3.01 2) ประธานหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความพร้อม และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย โดยใช้ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา ผลการคัดเลือกได้หลักสูตรกลุ่มตัวอย่าง คือ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

2) ทดลองใช้ระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้การทดลองระบบในประเด็นที่หลักสูตรต้องการ วัดผลจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ และวิธีประเมินผลหลังการทดลองใช้ระบบ โดยเชิญอาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องประชุมทำความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมในการทดลองใช้ระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยจัดประชุมวันที่ 27-28 กุมภาพันธ์ 2560

2.2 หลักสูตรดำเนินการตามระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ระหว่างเดือนมีนาคม – กรกฎาคม 2560 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ คู่มือระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งได้รับการพิจารณาความสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

2.3 ติดตามและอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยผู้วิจัยติดตามปัญหา อุปสรรค และอำนวยความสะดวกในการใช้ระบบในทุกๆ วันพุธ เวลา 13.00 – 17.00 น. ตั้งแต่วันพุธที่ 1 มีนาคม – วันพุธที่ 2 สิงหาคม 2560 ณ ห้องภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3) ประเมินความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยพิจารณาจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ปีการศึกษา 2559 โดยกำหนดเป้าหมายผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ต้องมีผลคะแนนประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน จากคณะกรรมการประเมินที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้นสูงกว่าระดับดี (3.01 คะแนน)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

1.1 การบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ตามเจตนารมณ์ของของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดระบบและการพัฒนาระบบ ควรมีการดำเนินการตามแนวทางของวงจรคุณภาพ ประกอบไปด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check/Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act)

1.2 การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบไปด้วย

1) การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์การดำเนินงานของระบบ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจว่าระบบควรได้รับการพัฒนาในลักษณะใด

2) การออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนการออกแบบรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ

ของระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการวัสดุอุปกรณ์สำหรับนำมาพัฒนา

3) การตรวจสอบระบบ (Systems Verification) เป็นขั้นตอนการพิจารณาว่าระบบที่สร้างขึ้นสมบูรณ์ ถูกต้อง เพื่อพิจารณาว่าตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

4) การนำระบบไปใช้ (Systems Implementation) เป็นขั้นตอนของการนำระบบมาใช้งานจริงตามแนวทาง และรูปแบบที่ได้ทำการออกแบบไว้

1.3 วิธีการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และใช้เป็นเครื่องมือให้อาจารย์ประจำหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ควรมีการดำเนินการดังนี้

1) จัดทำคู่มือสำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยกำหนดวิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้อาจารย์ประจำหลักสูตรสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) จัดทำขั้นตอนการดำเนินการตามแต่ละตัวบ่งชี้กำหนด รวมทั้งปฏิทินการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร เพื่อให้อาจารย์ประจำหลักสูตรดำเนินการได้สอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) จัดทำแบบประเมินที่เกี่ยวข้อง ให้อาจารย์ประจำหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อให้แบบประเมินครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง

4) ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน และติดตามผลการดำเนินการตามระบบที่ออกแบบไว้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการออกแบบระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

2.1 การออกแบบระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยออกแบบให้ครอบคลุมองค์ประกอบในการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านต่างๆ ดังนี้

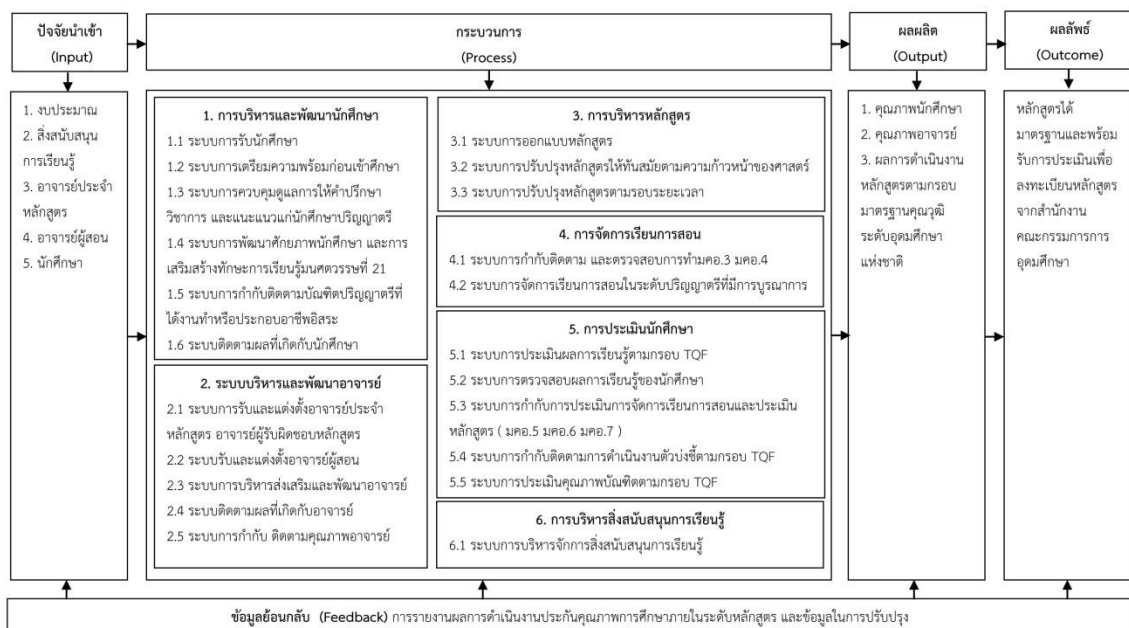
1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย 1) งบประมาณ 2) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 3) อาจารย์ประจำหลักสูตร 4) อาจารย์ผู้สอน 5) นักศึกษา

2) ด้านกระบวนการ ประกอบไปด้วย 1) การบริหารและพัฒนาการศึกษา (6 ระบบย่อย) 2) การบริหารและพัฒนาอาจารย์ (5 ระบบย่อย) 3) การบริหารหลักสูตร (3 ระบบย่อย) 4) การจัดการเรียนการสอน (2 ระบบย่อย) 5) การประเมินนักศึกษา (5 ระบบย่อย) 6) การบริหารสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (1 ระบบย่อย)

3) ด้านผลผลิต ประกอบไปด้วย 1) คุณภาพนักศึกษา 2) คุณภาพอาจารย์ 3) ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

4) ด้านผลลัพธ์ ประกอบไปด้วย หลักสูตรได้มาตรฐาน และพร้อมรับการประเมินเพื่อลงทะเบียนหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5) ด้านข้อมูลย้อนกลับ ประกอบไปด้วย การรายงานผลการดำเนินงาน และข้อมูลในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ มีรายละเอียดดังภาพประกอบ 2

2. การดำเนินงานบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 6 ประเด็น ประกอบด้วยระบบย่อยทั้งสิ้น 22 ระบบย่อย ดังต่อไปนี้

2.1 ประเด็นที่ 1 การบริหารและพัฒนาการศึกษา 6 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการรับนักศึกษา 2) ระบบการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา 3) ระบบควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนวแก่นักศึกษาในระดับปริญญาตรี 4) ระบบการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 5) ระบบการกำกับ ติดตามบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ หรือประกอบอาชีพอิสระ 6) ระบบการติดตามผลที่เกิดกับนักศึกษา

2.2 ประเด็นที่ 2 การบริหารและพัฒนาอาจารย์ 5 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2) ระบบการรับและแต่งตั้งอาจารย์ผู้สอน 3) ระบบการบริหาร ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ 4) ระบบการติดตามผลที่เกิดกับอาจารย์ 5) ระบบการกำกับ ติดตามคุณภาพอาจารย์

2.3 ประเด็นที่ 3 การบริหารหลักสูตร 3 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการออกแบบหลักสูตร 2) ระบบการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าในศาสตร์ 3) ระบบการปรับปรุงหลักสูตรตามรอบระยะเวลา

2.4 ประเด็นที่ 4 การจัดการเรียนการสอน 2 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำ มคอ.3 และ มคอ.4 2) ระบบการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีที่มีการบูรณาการ

2.5 ประเด็นที่ 5 การประเมินนักศึกษา 5 ระบบย่อย คือ 1) ระบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2) ระบบการตรวจสอบประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) ระบบการกำกับจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7) 4) ระบบการกำกับติดตามการดำเนินงานตัวบ่งชี้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5) ระบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.6 ประเด็นที่ 6 การบริหารสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 1 ระบบย่อย คือ ระบบการบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกด้าน ($\bar{X} = 4.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.98$) ด้านผลลัพธ์มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ

ข้อความ	N = 9		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. องค์ประกอบหลักของระบบ ประกอบด้วย			
1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input)	5.00	0.00	มากที่สุด
1.2 กระบวนการ (Process)	4.89	0.33	มากที่สุด
1.3 ผลผลิต (Output)	5.00	0.00	มากที่สุด
1.4 ผลลัพธ์ (Outcome)	4.89	0.33	มากที่สุด
1.5 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.96	0.13	มากที่สุด
2. ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วย			
2.1 งบประมาณ	5.00	0.00	มากที่สุด
2.2 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.89	0.33	มากที่สุด
2.3 อาจารย์ประจำหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 อาจารย์ผู้สอน	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5 นักศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.98	0.07	มากที่สุด
3. ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านกระบวนการ ประกอบไปด้วย			
3.1 การบริหารและพัฒนานักศึกษา	4.89	0.33	มากที่สุด
3.2 การบริหารและพัฒนาอาจารย์	4.89	0.33	มากที่สุด
3.3 การบริหารหลักสูตร	4.89	0.33	มากที่สุด
3.4 การจัดการเรียนการสอน	4.56	0.73	มากที่สุด
3.5 การประเมินนักศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
3.6 การบริหารสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.89	0.33	มากที่สุด
รวม	4.85	0.34	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ (ต่อ)

ข้อความ	N = 9		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
4. ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านผลผลิต ประกอบไปด้วย			
4.1 คุณภาพนักศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2 คุณภาพอาจารย์	4.56	0.73	มากที่สุด
4.3 ผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.85	0.24	มากที่สุด
5. ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านผลลัพธ์ ประกอบไปด้วย			
5.1 หลักสูตรได้มาตรฐาน	4.56	0.73	มากที่สุด
5.2 หลักสูตรพร้อมรับการประเมินเพื่อ ลงทะเบียนหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.78	0.37	มากที่สุด
6. ระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ด้านข้อมูลย้อนกลับ ประกอบไปด้วย			
6.1 การรายงานผลการดำเนินงาน	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 ข้อมูลในการปรับปรุง	4.89	0.33	มากที่สุด
รวม	4.95	0.17	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.90	0.22	มากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ มีข้อค้นพบ นำมาอภิปรายดังนี้

1) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ ประกอบไปด้วย การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check/Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ ต.เจริญ และคณะ (2560, 432-440) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเชียงราย พบว่านอกจากจะดำเนินการตามวงจรคุณภาพแล้ว การกำกับติดตามให้มีการดำเนินการ

ตามแผนจากผู้บริหารเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับรับการประเมินคุณภาพการศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญ โดยควรส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้และสร้างความเข้าใจ รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงจะส่งผลให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวศิน อิงคพัฒนากุล และคณะ (2556, 848-863) ได้ศึกษาพัฒนาการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่าการบริหารจัดการด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจะดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมอบหมายความรับผิดชอบให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของไมตรี บุญทศ (2554, 18) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า การดำเนินการตามวงจรคุณภาพ (PDCA) จะส่งผลต่อการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนจะทำให้เกิดความพร้อม 2) ด้านการดำเนินงานตามแผนจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความราบรื่นและเรียบร้อย 3) ด้านการประเมินคุณภาพจะมีขั้นตอนการตรวจสอบ และ 4) ด้านการปรับปรุงจะทำให้การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นมีการปรับปรุงแก้ไขได้เรียบร้อย ทั้งนี้ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ มีขั้นตอนในการดำเนินการประกอบไปด้วย 1) การวิเคราะห์ระบบ 2) การออกแบบระบบ 3) การตรวจสอบระบบ 4) การนำระบบไปใช้ เพื่อให้ระบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hoffer, George & Valacich (1996, 860-879) ได้ศึกษาการออกแบบและพัฒนาระบบ โดยเสนอแนะว่าในการพัฒนาระบบจะต้องประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ การออกแบบ การนำไปใช้ และการบำรุงรักษา เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์ เหมาะสมกับการใช้งาน

2) ระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ ประกอบไปด้วยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบไปด้วยงบประมาณ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา 2) ด้านกระบวนการ ประกอบไปด้วย การบริหารและพัฒนาการศึกษา การบริหารและพัฒนาอาจารย์ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินนักศึกษา การบริหารสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 3) ด้านผลผลิต ประกอบไปด้วย คุณภาพนักศึกษา คุณภาพอาจารย์ และผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 4) ด้านผลลัพธ์ ประกอบไปด้วย หลักสูตรได้มาตรฐาน และพร้อมรับการประเมินเพื่อลงทะเบียนหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ 5) ด้านข้อมูลย้อนกลับ ประกอบไปด้วย การรายงานผลการดำเนินงาน และข้อมูลในการปรับปรุง สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีฐาน สุขะวงศ์ (2554, 30-31) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว พบว่าระบบจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบดูแลระบบอย่างชัดเจน และการขับเคลื่อนระบบควรจะดำเนินการให้สอดคล้องกันในทุกๆ ส่วน ซึ่งควรจะประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า

ประกอบด้วยสิ่งต่างๆ ที่นำเข้าไปสู่ระบบเพื่อให้ระบบสามารถดำเนินการไปได้ 2) กระบวนการ จะเป็นวิธีดำเนินการหรือขั้นตอนในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ ไปจัดกระทำเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ต้องการของระบบ 3) ปัจจัยส่งออก จะเป็นผลผลิต/ผลลัพธ์อันเกิดจากกระบวนการทำงานของระบบทำให้ได้ผลผลิตที่ต้องการ 4) ข้อมูลย้อนกลับ จะเป็นข้อมูลที่ส่งกลับเข้าสู่ระบบ เพื่อใช้ในการปรับปรุงปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และผลผลิตของระบบให้มีความเหมาะสมต่อไป

3. ผลการทดลองใช้ระบบบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร สำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร โดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีผลการประเมินหลักสูตรได้มาตรฐานในระดับดี (3.09 คะแนน) โดยมีการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินการตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันทา แก้วสุข (2553, 356-359) ที่ศึกษารูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดี : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ซึ่งดำเนินงานโดยยึดหลักวงจร PDCA ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข พัฒนา ส่งผลต่อการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยให้ผ่านระดับดี และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่กำหนดกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์คุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ทั้งนี้หากมีผลการประเมิน 3.01 – 4.00 ถือว่ามีคุณภาพในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ควรมีการให้ความรู้กับอาจารย์ประจำหลักสูตร ให้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร
- 2) ควรติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้หากอาจารย์ประจำหลักสูตรไม่ได้ประเมินผลการดำเนินงานเป็นช่วงๆ อาจจะส่งผลให้ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยแนวทางการกำหนดบทบาทหน้าที่อาจารย์ประจำหลักสูตรด้านการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) ควรมีการวิจัยรูปแบบแบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ

รายการอ้างอิง

- ชัยรัตน์ ต.เจริญ และคณะ. (2560). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของวิทยาลัยเชิงราย.” วารสาร Veridien E-Journal ปีที่ 10, ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน): 432-440.
- เทื่อน ทองแก้ว.(2558). การพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การบริหารจัดการเชิงบูรณาการตามแนวคิดการบริหารจัดการขั้นสูงและระบบประกันคุณภาพสมบูรณแบบสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไมตรี บุญทศ.(2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วสิน อิงคพัฒนากุล และคณะ. (2556). “พัฒนาการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.” วารสาร Veridien E-Journal ปีที่ 6, ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 848-863.
- ศรีฐาน สุขะวงศ์.(2554). การพัฒนาระบบการประเมินการปฏิบัติงานของอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช.(2543). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา แก้วสุข.(2553). รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านการประเมินในระดับดี : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- อรสา ภาววิมล.(2552). การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทยตามแนวคิดการจัดการความรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hoffer, J. A., J. F. George and J. S. Valacich.(1996). Modern Systems Analysis and Design. Menlo Park, CA : The Benjamin/Cummings Publishing. 18(4): 860-879